Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (judecător E.Ciubotaru)
Dosarul nr.2r-444/24 (nr. 2-24094453-03-2r-20122024)

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

26 martie 2025 **mun. Bălţi**

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului, judecător: **Elena Grumeza**
Judecătorii: **Natalia Costaș, Ivan Parii**

examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de avocatul Codreanu Dumitru reprezentant al lui Vacarciuc Andriana, ***** și *****,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vacarciuc Andriana, în interes propriu și interesele copiilor minori *****, ***** împotriva S.A. ”Lafarge Ciment (Moldova)” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul central din 06 noiembrie 2024,-

a c o n s t a t a t :

Poziţia instanţei:

La 22 august 2024, Andriana Vacarciuc, în interes propriu, dar și în interesele copiilor minori ***** a depus o cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni „Lafarge Ciment (Moldova)” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 16 octombrie 2024, reprezentantul pârâtei, S.A. „Lafarge Ciment (Moldova)”, avocatul Ghenadie Bortă a înregistrat în Direcția evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Orhei (sediul Central) o cerere prin care solicită suspendarea procesului până la data rămânerii irevocabile a hotărârii pe cauza înaintată de societatea pe acțiuni „Lafarge Ciment” către Inspectoratul de Stat al Muncii, persoane terțe Andriana Vacarciuc, ***** și ***** privind contestarea actului administrativ.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul central din 06 noiembrie 2024 cerința privind suspendarea procesului s-a admis.

Procesul în pricina civilă nr. 2-1567/2024 iniţiată la cererea de chemare în judecată depusă de către Andriana Vacarciuc, în interes propriu, dar și în interesele copiilor minori

***** împotriva S.A. „Lafarge Ciment (Moldova)” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a suspendat până la soluționarea definitivă a cauzei de contencios administrativ nr. 2-21150710-12-3-11102021, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată S.A. „Lafarge Ciment (Moldova)” împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, persoane terțe Andriana Vacarciuc, ***** și ***** cu privire la contestarea actului administrativ.

S-a explicat părților că după decăderea circumstanţelor care au dus la suspendarea procesului, urmează să depună o cerere de reluare a procesului.

Solicitarea recurentului:

La 25.11.2024, prin intermediul poștei electronice, avocatul Codreanu Dumitru a înaintat cerere de recurs în interesele Adrianei Vacarciuc, copiilor minori ***** și ***** împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul central din 06 noiembrie 2024 prin care solicită anularea încheierii de suspendare a procesului civil nr.2-1567/2024, la cererea de chemare în judecată declarată de Vacarciuc Andriana ș.a. către S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” cu dispunerea examinării cauzei în conformitate cu prevederile art.192 al.2 CPC în mod de urgență ți prioritară a prezentei cauzei.

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului a invocat că încheierea o consideră ilegală, deoarece aflat despre cererea depusă de intimat cu privire la suspendarea procesului doar cu o zi înainte de date ședinței de judecată, fiind expediată de către instanța de judecată la data de 05.11.2024 prin intermediul poștei electronice, pentru cunoștință. Ținând cont de faptul că a avut prea puțin timp la dispoziție nu a reușit să întocmească o referință asupra cererii de suspendare a procesului, totodată deoarece era în imposibilitate de a se prezenta la ședința de judecată stabilită pentru data de 06.11.2024, la data de 04.11.2024 a remis în adresa instanței de fond o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată. Cu toate acestea, instanța de fond a ignorat cererea de amânare înaintată, a examinat cererea de suspendare a procesului, în lipsa reclamanților/recurență și reprezentantului acestora, prin ce a admis o încălcare a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil.

Totodată avocatul Codreanu Dumitru în interesele Adrianei Vacarciuc ș.a. consideră că doar judecătorul stabilește în baza intimei convingeri, în baza probelor anexate la materialele cauzei, existența sau lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, condițiile atragerii la răspundere civilă delictuală și nimeni nu poate impune anumite concluzii prin probe scrise unui judecător potrivit prevederilor art.,130 alin(2), alin.(3) Codul de Procedură Civilă.

În susținerea acestei poziții menționează și faptul că judecătorul poate devia de la concluziile expertului expuse în raportul de expertiză potrivit prevederilor art.15 al.6 Codul de Procedură Civilă.

Prin urmare, nici Inspectoratul de Stat al Muncii nu este organul de stat abilitat să stabilească vina cuiva pentru rezolvarea unui litigiu de muncă, unde se cere atragerea cuiva la răspundere civilă delictuală și nici doar concluziile acestuia expuse în procesul verbal de cercetare a accidentului de muncă, nu pot fi puse la baza hotărârii cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin vătămarea integrității corporale, sau prin altă vătămare a sănătății ori deces, ori acest fapt îl stabilește doar instanța de judecată în baza probelor din dosar apreciate în ansamblul lor.

Astfel, suspendarea procesului civil până la soluționarea cauzei de contencios administrativ intentat de SA"Lafarge" are un efect extrem de drastic asupra dreptului de a se judeca cauza într-un termen rezonabil conform prevederilor art.192 al.2 Codului de Procedură civilă, prezentele cauze unde sunt vizate interesele copiilor minori, unde se cere repararea prejudiciului prin deces şi unde este un litigiu de muncă „se judecă de urgență şi prioritar".

Aprecierea instanţei de recurs:

Verificând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu încheierea contestată şi normele legale relevante speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră pasibilă de respingere cererea de recurs din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.424 alin.1 Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Articolul 425 Cod procedură civilă prevede că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că încheierea contestată a fost emisă la 06 noiembrie 2024, fiind expediată prin intermediul poștei electronice reprezentantului recurenților, avocatului Codreanu Dumitru la 14 noiembrie 2024. Recursul a fost declarat la 25 noiembrie 2024, prin urmare recursul este declarat în termenul legal, prevăzut de art.425 Cod procedură civilă.

În conformitate cu art.426 alin.3 Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Potrivit art.427 lit.a) Cod procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Actele cauzei certifică faptul că la 22 august 2024, Andriana Vacarciuc, în interes propriu, dar și în interesele copiilor minori ***** a depus o cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „Lafarge Ciment (Moldova)" cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Astfel s-a solicitat obligarea achitării din contul pârâtului S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” în contul reprezentantului legal, mama şi reclamanta Vacarciuc Andriana:

- a indemnizației unice pentru deces în accident de muncă în sumă de 1 939 352,74 lei,
- pentru copilul decedatului, ***** obligarea achitării lunare din contul pârâtului S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” în contul reprezentantului legal, mama Vacarciuc Andriana din luna martie 2021 a sumei de 2424 lei 40 bani până la vârsta de 18 ani sau 23 de ani dacă îşi va continua studiile la secţia zi din cadrul instituțiilor de învățământ cu indexarea anuală a acestei sume în funcţie de rata inflației stabilită de BNM,
- pentru copilul decedatului, ***** obligarea achitării lunare din contul pârâtului S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” în contul reprezentantului legal, mama Vacarciuc Andriana din luna martie 2021 a sumei de 2424 lei 40 bani până la vârsta de 18 ani sau 23 de ani dacă îşi va continua studiile la secţia zi din cadrul instituțiilor de învățământ cu indexarea anuală a acestei sume în funcție de rata inflației stabilită de BNM;
- pentru copilul decedatului, ***** obligarea achitarii lunare din contul pârâtului în contul reprezentantului legal, mama Vacarciuc Andriana din luna martie 2021 a sumei de 2424 lei 40 bani până la vârsta de 18 ani sau 23 de ani dacă îşi va continua studiile la secția zi din cadrul instituțiilor de învățământ cu indexarea anuală a acestei sume în funcție de rata inflației stabilită de BNM;
- pentru soția, Vacarciuc Andriana care are grijă de copiii sus indicați achitarea lunară din luna martie 2021 a sumei de 2428,5 lei până la împlinirea a 14 ani a celor trei copii ai decedatului sus indicați;
- repararea prejudiciului moral în sumă de a câte 100 000 lei pentru fiecare reclamant sus indicat în total suma de 400 000 lei;

Reieșind din materialele cauzei, s-a constat că obiectul al litigiului constituie încasarea indemnizației de deces, prejudiciul moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Cauza civilă a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de gestionare a Dosarelor judecătorului specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ – Ciubotaru Eugeniu.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Orhei sediul central, Ciubotaru Eugeniu, din 30.08.2024 s-a acceptat spre examinare în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta Vacarciuc Andriana, în interes propriu și în interesele copiilor minori ***** împotriva S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” cu privire la repararea

prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, fiind stabilită ședința de judecată pentru data de 06.11.2024.

În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri, pârâtul S S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” reprezentant de avocatul Bortă Ghenadie, la data de 16.10.2024 a depus în cancelaria Judecătoriei Orhei sediul central cerere cu privire la suspendarea procesului civil la cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta Vacarciuc Andriana, în interes propriu și în interesele copiilor minori ***** împotriva S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată până la rămînerea irevocabilă a hotărârii pe cauza S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” către Inspectoratul de Stat al muncii, persoane terțe Vacarciuc Andriana, *****, ***** privind contestarea actului administrativ, potrivit prevederilor art.261 lit.h Cod de Procedură Civilă.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul central din 06 noiembrie 2024 cerința S.A. ”Lafarge Ciment (Moldova)” privind suspendarea procesului s-a admis.

În argumentarea soluției prima instanță a concluzionat că pricina civilă în cauză nr. 2-1567/2024 (2-24094453-38-2-22082024-1) şi pricina de pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) nr. 2-21150710-12-3-11102021, care are ca obiect anularea procesului verbal nr. OR-2021-PVA-57 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, întocmit de către Inspectoratul de Stat al Muncii, sunt interdependente și conexe şi deoarece de rezultatul examinării acelei pricinii, depinde necesitatea examinării și soluționării în continuare a prezentei cauzei, pentru a evita crearea unor situații ambigue și pentru a asigura consecvența în stabilirea persoanei vinovate și responsabile de repararea prejudiciului material, moral, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a suspenda procesul în cauză până la soluționarea definitivă a cauzei de contencios administrativ nr. 2-21150710-12-3-11102021, intentată la cererea de chemare în judecată S.A. „Lafarge Ciment (Moldova)” către Inspectoratul de Stat al Muncii, persoane terțe Andriana Vacarciuc, ***** și ***** privind contestarea actului administrativ.

La 25.11.2024 avocatul Codreanu Dumitru în interesele lui Vacarciuc Andriana, ***** și ***** a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul central din 06 noiembrie 2024 privind suspendarea examinării cauzei la cererea de chemare în judecată Vacarciuc Andriana, în interes propriu și în interesele copiilor minori ***** împotriva S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, până la până la soluționarea definitivă a cauzei de contencios administrativ nr. 2-21150710-12-3-11102021, la cererea de chemare în judecată S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” către Inspectoratul de Stat al Muncii, persoane terțe Andriana Vacarciuc, ***** și ***** privind contestarea actului administrativ.

Colegiul reține că pârâtul S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” reprezentată de avocatul Bortă Ghenadie își întemeiază cererea de suspendare a procesului potrivit prevederilor art.261, lit.h) Codului de pocedură Civilă, care statuează că: La cererea participanţilor la proces sau din oficiu, instanţa judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.

Instanța de recurs notează că suspendarea procesului înseamnă oprirea mersului judecăţii datorită apariției unor împrejurări voite de părţi sau independente de voinţa lor. Cauzele care determină luarea acestei măsuri sunt reglementate în Codul de procedură civilă la Capitolul XVII, art.260, 261. În funcție de împrejurările care determină suspendarea, aceasta poate fi: la cererea părților sau din oficiu, de către instanța de judecată.

Potrivit art.261 lit.h) Cod de procedură civilă, la cererea participanţilor la proces sau din oficiu, instanţa judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care: cauza nu poate fi judecată înainte de soluţionarea unei alte cauze conexe.

Prin noţiunea de cauze conexe legiuitorul are în vedere cauzele care au aceleaşi părţi, obiect şi temeiuri a litigiului.

Din materialele cauzei se deduce cert că la data 19.03.2021 angajații ”Gonfiteh” S.R.L., Cebotari Stanislav, Rusnac Radu, Berezovschii Srgheni, Vacarciuc Vitalii efectuau lucrări de descărcare a vagoanelor de cale ferată încărcate cu aglorudape teritoriul Fabricii de ciment ”Lafrge Ciment” (Moldova), echipa de lucru fiind antrenată în lucrări pentru pregătirea vagoanelor pentru a fi descărcate a doua zi s-a produs un accident în urma căruia Vacarciuc Vitalie a fost strivit ceea ce i-a cauzat decesul acestuia.

Astfel, Colegiul civil constată că, a fost înaintată cererea de chemare în judecată formulată de Vacarciuc Andriana, în interes propriu și în interesele copiilor minori ***** împotriva S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, Judecătoriei Orhei sediul central nr. 2-1567/2024 (2-24094453-38-2-22082024-1).

Totodată, instanța de recurs reține că în cadrul examinării cauzei, reprezentantul pârâtului, a înaintat cerere privind suspendarea examinării procesului și la cererea de suspendare a procesului a fost anexată copia cererii de chemare în judecată din 11.10.2021 înaintată de S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” către Inspectoratul de Stat al Muncii, persoane terțe Andriana Vacarciuc, ***** și ***** privind contestarea actului administrativ precum și cererea de concretizare și completare a acțiunii de contencios administrativ din 15.02.2024

Din informația preluată de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, Colegiul civil constată că cauza civilă nr. 2-21150710-12-3-11102021 are cu statutul ”examinare”, ultima ședință fiind pe 21.11.2024.

Prin urmare, colegiul stabilește că cauza de contencios administrativ nr. 2-21150710-12-3-11102021, aflată în procedura Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, are ca obiect anularea procesului verbal nr. OR-2021-PVA-57 privind cercetarea accidentului de muncă mortal din 19.03.2024, întocmit l a 08.06.2021 de către Inspectoratul de Stat al Muncii.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil denotă faptul că cauzele civile menționate supra sunt conexe prin părţile la proces şi temeiurile de apariție, având la bază același accident de muncă mortal în baza căruia a fost întocmit procesul verbal nr.OR-2021-PVA-57 întocmit la 08.06.2021 de către Inspectoratul de Stat al muncii, subsecvent, concluzia instanței privind necesitatea suspendării prezentei cauze este justă. Or, soluția în cauza conexă privind încasarea prejudiciului material și moral depinde de soluția în cauza civilă privind anularea în integralitate a actului administrativ deoarece se apreciază că din procesul-verbal nr. OR-2021-PVA-57 rezidă că angajați ai S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” , au fost recunoscuți drept persoane care au încălcat prevederile actelor din domeniul muncii.

Se respinge argumentul recurentului privind faptul că instanța de prim nivel neîntemeiat și cu încălcarea dreptului la un proces echitabil a examinat cererea de suspendare a procesului, deoarece potrivit prevederilor art.261 Cod de Procedură Civilă, la cererea participanţilor la proces sau din oficiu, instanţa judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe, și nu este specificat că suspendarea procesului se efectuează obligatoriu cu participarea părților la proces.

În aceiași context, instanța menționează despre faptul că reprezentantul reclamanților/recurență i-a fost expediat prin intermediul poștei electronice copia cererii de suspendare a procesului depusă de reprezentantul S.A.”Lafarge Ciment (Moldova)” la data de 05.11.2024.

Prin urmare, întrucât instanța de fond a constatat faptul că cauzele conexe susnumite sunt conexe și de soluția în cauza civilă privind anularea în integralitate a actului administrativ depinde soluția în cauza conexă privind încasarea prejudiciului material și moral, instanța a decis cu privire la suspendarea procesului în cauză, prin ce nu s-a adus o oarecare atingere dreptului apărare și la un proces echitabil, deoarece participanții la proces au cunoscut despre cererea înaintată, au dispus de timp în vederea pregătirii poziției de apărare până la data ședinței de judecată.

La fel se respinge argumentul recurentului precum că prin suspendarea procesului în cazul de față ar putea fi încălcat termenul rezonabil de judecare a cauzei deoarece acțiunea a fost înaintată în instanța de judecată la data de 22.08.2024.

Potrivit prevederilor articolul 192 Cod de procedură civilă cauzele civile se judecă în primă instanţă în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sânt: complexitatea cauzei, comportamentul participanţilor la proces, conduita instanţei judecătoreşti şi a autorităţilor relevante, importanţa procesului pentru cel interesat.

Totodată, deși cauza supusă examinării face parte din categoria cauzelor privind încasarea pensiei de întreţinere, apărarea drepturilor şi intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrităţii corporale sau prin altă vătămare a sănătăţii ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, totuși sarcinile procedurii civile constă în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate.

În acest context, în vederea atingerii scopului suprem al procedurii civile, în condițiile stabilite de legiuitor pentru exercitarea dreptului la acțiune în interiorul termenului de prescripție, în termen rezonabil, trebuie să se asigure o îmbinare echitabilă a intereselor persoanelor fizice şi juridice, inclusiv dreptul de a fi examinată cauza în mod echitabil care include respectarea principiului egalității armelor.

În aceste circumstanțe, solicitarea pârâtului bazată pe dispozițiile Codului de procedură civilă privind suspendarea procesului întemeiat a fost admisă de către instanța de prim nivel ținând cont motivele şi circumstanţele pentru care se solicită suspendarea procesului.

Pornind de la normele legale care reglementează suspendarea procesului, Colegiul constată că această instituţie este condiţionată prioritar de justificarea scopului acestei măsuri.

Drept urmare, examinând cererea de suspendare a procesului, este important, în fiecare caz concret, să fie verificat părţile la proces şi temeiurile de apariție, să fie determinată natura litigiului, verificate argumentele reclamantului referitoare la suspendarea procesului, totodată, este necesar de stabilit asigurarea unui echilibru între interesele părţilor interesate, precum şi în ce măsură soluția cauzei aflate în examinare e în corelaţie cu soluția cauzei conexe şi dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului suspendării procesului.

Distinct de cele enunțate, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu constituie temei de casare a încheierii contestate, de aceea recursul declarat de avocatul Codreanu Dumitru în interesele lui Vacarciuc Andriana ș.a. se respinge, cu menținerea încheierii Judecătoriei Orhei sediul central din 06 noiembrie 2024.

Conform art.428 alin.1 Cod de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanţei la data emiterii.

Conducându-se de dispoziţiile art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,-

decide:

Respinge recursul declarat de avocatul Codreanu Dumitru în interesele lui Vacarciuc Andriana ș.a.

Menține încheierea Judecătoriei Orhei sediul central din 06 noiembrie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Vacarciuc Andriana, în interes propriu și interesele copiilor minori *****, ***** împotriva S.A."Lafarge Ciment (Moldova)" cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului, judecător **Elena Grumeza**

Judecători **Natalia Costaș** **Ivan Parii**